

Plusklas, middel of doel?

Rijswijk, 17 april 2024

SPPOH

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND PRIMAIR ONDERWIJS
HAAGLANDEN

Programma

- Voorstellen
- Doelen van deze bijeenkomst:
 - Inspiratie opdoen
 - Kennis verwerven en inzicht krijgen
 - Bewustwording
 - In staat tot actie (in eigen school)
- Wat neem je mee, wat is je volgende stap?
- Einde van de sessie

Begaafde leerlingen ...

Waarom zou jij voor jouw leerlingen *wel of juist* niet een plusklas willen?

Impressie

Wat zijn volgens jou voor- en nadelen van een plusgroep?

Verrijken binnen de groep

Pluspunten van een verrijkingsprogramma in de groep:

- (hoog)begaafde leerling blijft in vertrouwde omgeving (eigen groep) met leeftijdsgenoten
- leerling kan meerdere rollen aannemen in leerproces (coöperatief leren)
- het zelfstandig leren maakt een ontwikkeling door
-
-

Minpunten (als verrijking alleen in de groep wordt aangeboden):

- waarschijnlijk minder contacten met peers
- meer kans op het herhalen van leerstof die al lang wordt beheerst (dus minder kans op uitdaging)
-
-

Verrijken buiten de groep

Pluspunten van een verrijkingsprogramma buiten de groep:

- omgaan met 'ontwikkelingsgelijken'
- meer tijd om uitdagend curriculum aan te bieden dat aansluit bij de behoeften en interesses van de leerling
- leerkrachten die gespecialiseerd zijn in (hoog)begaafdheid
-
-

Minpunten van een verrijkingsprogramma buiten de groep:

- de leerling volgt een apart programma en wil vaak liever niet opvallen
- vaak onvoldoende relatie tussen werk in de plusgroep en werk in de eigen groep
- gaat niet door bij ziekte van bijv. collega
-
-

Definitie?

Betekenis 'plusklas'

Je hebt gezocht op het woord: plusklas.

plus·klas (*de; v; meervoud: plusklassen*)

- 1** (*Nederland*) aparte basisschoolklas voor hoogbegaafde leerlingen

TalkAI

Wat is een plusklas?

ChatGPT

Een plusklas is een speciale klas of groep binnen een school waar leerlingen die extra uitdaging nodig hebben, worden samengebracht. Deze leerlingen hebben vaak een bovengemiddelde intelligentie en hebben behoefte aan meer complexe taken en opdrachten om zich verder te kunnen ontwikkelen. In een plusklas krijgen deze leerlingen de kans om op hun eigen niveau te werken en worden ze gestimuleerd om hun talenten verder te ontwikkelen. Vaak worden er ook speciale activiteiten en projecten georganiseerd om de leerlingen extra uit te dagen en te inspireren.

Namen ...

**Droom-denk-
doe-groep**

het **TalentenLab**

OPTIMUS
primair onderwijs — Plusklas

de **DNKRS**
gelukkig hoogbegaafd

EUREKA!
INGOS PROJECT
HOOGBEGAAFDHEID

BREIN BAAS
"De geniale denker leeft in een voortdurend misverstand met de gewone dingen van de grote mensenwereld"

**PLOETER
KLAS**

PlusKlasKlas
Plusonderwijs 5+

**NEXT
LEVEL**

SPPOH

... en vormen

- bovenschools (SWV, bestuur, buurschool, particulier)
- samen met VO
- per jaargroep
- jaargroepdoorbrekend
- hele jaar
- periodes van 10 – 12 weken
- workshops/ateliers
- 1 ½ uur
- hele ochtend of middag
- meerdere dagen
- logistiek (pluswerk rekenen/taal) en/of werkstuk/project
- academisch – werk staat los van werk in de thuisgroep
- wel of geen werk mee voor in de thuisklas
- specialistische begeleiding, helpend, coachend en/of sturend
- groep 1 t/m 8

Verrijken binnen en/of buiten de groep

Criteria verrijkingsstof:

- passend bij de interesse van de leerling en zijn/haar leerdoel
- beroep op creativiteit
- stimuleert de ontwikkeling van een vaardigheid (bijv. EF)
- open opdrachten
- daagt uit op een ander denkniveau (vb. abstractieniveau)
- hoge mate van complexiteit (meerdere denkstappen)
- meerwaarde ten opzichte van reguliere leerstof
- stimuleren van ontdekkende en onderzoekende houding
- daagt uit tot doen
- beroep doen op zelfstandigheid van de leerling én er is begeleiding nodig
- uitlokken van een kritische en reflectieve houding/doet een beroep op metacognitieve vaardigheden
- feedback en (bij voorkeur) vermelding op het rapport

Toch een
aparte
groep?

Organisatie

- Voor groep 1 t/m groep 8 (maar niet t \grave{e} gedifferentieerde groepen)
- Welke leerlingen ...
- Wekelijks op een vaste tijd en locatie (gedurende langere tijd)
- Minimaal 1½ uur beschikbaar
- Vaste begeleider die beschikt over
 - onderwijsbevoegdheid
 - affiniteit met (hoog)begaafde leerlingen
 - opleiding m.b.t. begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen
- Minimaal 2 en maximaal 10 leerlingen (of meerdere begeleiders)

Uiteraard zijn keuzes hierbij afhankelijk van de mogelijkheden die een school hiervoor heeft (financieel, ruimte, tijd)

Doelgroep

Doelgroep bepalen

Factoren bij 'selectie' (vaak gebruikt):

- op basis van doortoetsen
- IQ > 130 (IQ-test)
- perceptie van leerling
- perceptie van de leerkracht of anderen
- perceptie van de ouders (intake)gesprekken)
- (groeps)signaleringslijsten met kenmerken van (hoog)begaafde leerlingen
(hoewel ze daar niet voor bedoeld zijn)
- Cito scores
- resultaten van een observatie-instrument

ONE SIZE DOES NOT FIT ALL

... maar

- de doelen van het verrijkende aanbod (hetzij binnen of buiten de groep georganiseerd) zijn de aanleiding zijn om te bepalen welke leerlingen hier baat bij hebben.
- of andersom: aan welke doelen gaat/wil de leerling werken en is de plusklas een middel om die doelen te bereiken?

Aanpassingen in aanbod en begeleiding

(plusgroep)

- Stel een proefperiode in van zes tot acht weken
- Bied verrijkingstof:
 - op diverse gebieden
 - specifiek ontwikkeld voor (hoog)begaafden
 - niet afkomstig van hogere leerjaren
- Werk aan doelen en vaardigheden (cognitief en niet-cognitief)
 - Specifiek op (hoog)begaafden gericht
 - Vanuit de individuele leerlingbehoefte
 - Die vooraf met de leerling zijn besproken

... en bepaal samen succescriteria op basis van die doelen en vaardigheden

Aanpassingen in aanbod en begeleiding (plusgroep)

- Bied begeleiding/feedback (zorg voor ruimte om te observeren)
- Beoordeling:
 - zowel product als proces
 - op basis van de gestelde leerdoelen en succescriteria
 - (bij voorkeur) weergeven op schoolrapport *
- Overleg plusgroepbegeleider en groepsleerkracht (o.a. over verantwoordelijkheidsverdeling)
- Bedenk: wil je samenhang tussen begeleiding en aanbod plusklas en eigen groep (bijv. afstemmen hoeveel ruimte leerlingen in groep aan plusgroepactiviteiten; hoe medeleerlingen betrokken worden)

Hoe is dit te organiseren bij een
bovenschoolse voorziening?

Evaluatie aanbod en begeleiding

(leerlingniveau)

- Met alle betrokkenen:
 - leerling, ouders, groepsleerkracht, plusgroepleerkracht, coördinator hb, intern begeleider, directeur
- a.d.h.v. evaluatieformulier
- o.b.v. de in het handelingsplan (groepsplan) gestelde doelen (portfolio – reflectieverslagen)
- regelmatig (min. 4 keer per jaar)
 - ... en voer event. wijzigingen tijdig door

Evaluatie aanbod en begeleiding

(schoolniveau)

- Signalering
- Diagnostisering
- Begeleiding
- Deskundigheidsbevordering
- Interne en externe communicatie
- Het gemaakte beleidsplan: protocol (hoog)begaafdheid, kwaliteitskaart

→ **voortlopend op de volgende masterclass:**

* Checken van de stand van zaken op jouw school?

- <https://scanhb.nl/>
- <https://www.slo.nl/thema/meer/begaafde-leerling/onderwijsaanpassingen-po/digitale-checklist-hoog-begaafdenwijzer/@20232/digitale-checklist-begaafdenwijzer-po/>

In de meeste gevallen zijn **verschillende onderwijsaanpassingen** noodzakelijk om tegemoet te komen aan alle behoeften van een (hoog)begaafde leerling. “Het is daarom van belang dat er binnen een school (of eventueel samenwerkingsverband van scholen) meerdere aanpassingen geboden worden en dat per leerling gekeken wordt welke aanpassingen op welk moment tot de beste resultaten leiden, zowel op **cognitief** als op **sociaal en emotioneel gebied**”.

(Hoogeveen, L., van Hell, J., Mooij, T., & Verhoeven, L. (2004). *Onderwijsaanpassingen voor hoogbegaafde leerlingen*. Nijmegen, Centrum voor Begaafdheidsonderzoek.

Verder lezen?

- <https://wij-leren.nl/plusklas-of-inclusie-hoogbegaafdheid.php>
- <https://expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl/aanpak-en-aanbod/verrijking-die-altijd-werkt/>
- <https://plusjeklas.nl/gratis-lesmateriaal-basisschool/>
- <https://www.specialisthoogbegaafdheid.nl/werken-hb-kids/denkopdrachten-voorbeelden-uit-de-plusklas/>
- <https://plusklas-unique.yurls.net/nl/page/836180>
- <https://www.leraar24.nl/50218/de-vele-voordelen-van-een-plusklas/>
- <https://www.prohles.nl/plusklas>

Wat neem je mee ?

**“You can’t buy a gifted program,
it takes a teacher.”**

